

Marktstemming augustus 2009: prijzen en belangrijke ontwikkelingen

Jan Bolhuis

Dankzij het zonnige en warme weer groeien de gewassen in ons land voorspoedig. In de meeste gebieden heeft het voldoende geregend, maar de regionale verschillen zijn groot. Sommige gebieden hebben last van droogte. In delen van Centraal- en Zuid-Europa was het de afgelopen weken erg warm. Dit remde de ontwikkeling van de gewassen af.

De olieprijs op de wereldmarkt beweegt zich de laatste tijd rond 70 US dollar per vat. Aan de waardedaling van de dollarkoers lijkt (voorlopig) een einde te zijn gekomen. De laatste weken schommelt de koers rond 1,42. De economische recessie in grote delen van de wereld lijkt nog steeds niet achter de rug te zijn. Consumenten stellen zich terughoudend op bij het doen van nieuwe aankopen. Ook in de landbouw nemen de investeringen af. Zo is het aantal afgeleverde landbouwtrekkers in de eerste helft van dit jaar met 30% gedaald volgens de Federatie Agrotechniek. Vooral veehouders stellen vanwege de malaise op de zuivelmarkt het aanschaffen van een nieuwe tractor uit. Het aantal verleende bouwvergunningen voor de bouw van stallen en schuren is volgens het CBS aanzienlijk gedaald.

Oogstramingen

De Europese Commissie heeft de oogstraming van granen in de EU met 4 miljoen ton naar boven bijgesteld tot 291,2 miljoen ton. Dit is nog altijd ruim 22 miljoen ton minder dan de oogst van 2008. De oogst van graan in Nederland is inmiddels afgerond. De opbrengsten zijn meer dan bevredigend en het vochtpercentage is laag. De kwaliteit van de tarwe is met een hectolitergewicht van 75 of meer bijzonder goed. De opbrengstprognose voor suikerbieten in Nederland blijft onveranderd goed. Vanwege de vroege zaaidatum en het gunstige weer lijkt de oogst, met een verwachte suikeropbrengst van 12,6 ton suiker per hectare, op een nieuw record af te stevenen. Het areaal consumptieaardappelen in Nederland is volgens het CBS licht gedaald en bedraagt bijna 69.000 hectare. Met het einde van de veldkeuring in zicht heeft de NAK bijna 24% van het areaal pootgoed in klasse verlaagd en ruim 4% afgekeurd. Dat is aanzienlijk meer dan vorig jaar. Vooral percelen op noordelijke zandgronden zijn in klasse verlaagd. Het areaal zaaiuien is met 6% gedaald.

De sojabonenoogst in Noord-Amerika lijkt een nieuw record te bereiken. Het gewas ontwikkelt zich bijzonder goed waardoor een oogst van meer dan 90 miljoen ton wordt verwacht.

De uitvoer van groente en fruit in de eerste helft van het jaar is volgens het PT met 9% gedaald en bedroeg ruim 1 miljoen ton. De late seizoenstart en de sterk gedaalde uitvoer naar Rusland, vanwege de zwakke roebel, waren de belangrijkste oorzaken.

Kosten

De prijzen van de veevoedergrondstoffen laten een dalende tendens zien. De naar boven bijgestelde oogstraming van granen in de EU en de tegenvallende vraag waren de belangrijkste oorzaken. De prijzen op de sojamarct zijn onder invloed van de gunstige oogstprognose in Noord-Amerika eveneens gedaald. De ontwikkelingen op de sojamarct voor de komende tijd blijven echter moeilijk in te schatten en zullen vooral afhangen van de vraag uit China. Door de lagere grondstoffenprijzen zullen de mengvoederprijzen de

komende tijd weer gaan dalen. De FEFAC, de Europese organisatie van mengvoederfabrikanten, verwacht dat door de tegenvallende opbrengstprijzen in de veehouderij de mengvoederproductie dit jaar met 4% zal afnemen.

Als gevolg van de hogere olieprijs is de prijs van gasolie inmiddels tot boven 60 cent per liter opgelopen. Ondanks deze stijging is de prijs nog bijna 25 cent lager dan in augustus 2008. Aan de dalende tendens van de prijs van stikstofmeststoffen is een einde gekomen. Bij de andere meststoffensoorten vinden afhankelijk van de voorraadposities nog regelmatig prijsverlagingen plaats.

Prijzen van producten en productiemiddelen (in euro per eenheid, inclusief BTW)									
	12-maandsgemiddelde			maandprijzen			Juni 09 % tov juni 08	juni 09 % tov mei 09	stem- ming (a) tov juni 09
	juli 07 tm juni 08	juli 08 tm juni 09	verschil (%)	juni 2008	mei 2009	juni 2009			
Melk (100 kg)	40,90	31,60	-23	34,80	23,85	22,75	-35	-5	+++
Nuchtere stierkalveren, zw. bont	107,50	97,50	-9	137,50	132,50	127,50	-7	-4	++
Vleeskalveren, 2e kwaliteit (kg)	5,05	3,85	-24	3,55	3,75	3,80	+7	+1	++
Slachtkoeien, 2e kwaliteit (kg)	2,15	2,25	+5	2,50	2,25	2,15	-14	-4	-
Vleesstieren, 1e kwaliteit (kg)	2,65	2,85	+8	2,85	2,80	2,75	-4	-2	0
Biggen (stuk)	31,00	44,50	+44	39,75	48,00	44,50	+12	-7	--
Vleesvarkens (kg)	1,34	1,45	+8	1,58	1,37	1,42	-10	+4	++
Eieren (kooi) (kg)	0,94	0,88	-6	0,74	0,89	0,87	+18	-2	0
Eieren (scharrel) (kg)	0,97	0,98	+1	0,74	1,01	0,97	+31	-4	++
Vleeskuikens, contract (kg)	0,875	0,845	-3	0,895	0,835	0,840	-6	+1	0
Consumptieaardappelen (100 kg)	9,40	9,85	+5	10,50	11,05	11,55	+10	+5	+
Tarwe (voer) (100 kg)	22,55	13,65	-39	.	13,25
Brouwgerst (100 kg)	26,20	17,95	-31
Zaaiuien (100 kg)	9,15	4,55	-50	7,85	5,50	7,00	-11	+27	++
Rozen (stuk) b)	0,36	0,32	-11	0,29	0,34	0,27	-7	-21	.
Chrysanten (stuk) b)	0,21	0,19	-10	0,15	0,16	0,14	-7	-13	.
Tulpen (stuk) b)	0,15	0,13	-13	0,21	0,09	0,13	-38	+44	.
Lelies (stuk) b)	0,44	0,41	-7	0,34	0,43	0,33	-3	-23	.
Phalaenopsis (stuk) b)	4,55	3,65	-20	3,35	3,40	2,85	-15	-16	.
Snijmais (1.000 kg)	51,00	47,50	-7	57,50	44,50	44,50	-23	0	-
Standaardbrok A (100 kg)	21,50	20,05	-7	23,40	17,90	17,70	-24	-1	-
Vleesvarkensbrok 1.08 (100 kg)	25,65	23,95	-7	27,90	21,60	21,55	-23	0	-
Legmeel d.d. fase 2 (100 kg)	27,10	25,25	-7	29,40	23,35	23,50	-20	+1	0
Vleeskuikenkorrel m.a.c. (100 kg)	34,50	34,90	+1	37,60	33,00	33,15	-12	+0	0
Kalkammonsalpeter (100 kg)	33,00	31,60	-4	37,30	23,05	19,25	-48	-16	-
Tripelsuperfosfaat (100 kg)	64,00	71,70	+12	90,10	49,80	49,40	-45	-1	0
Kaliumchloride 60% (100 kg)	38,20	74,55	+95	62,50	71,25	71,25	+14	0	0
NP meststof 26+14+0 (100 kg)	47,75	60,55	+27	62,80	51,25	47,90	-24	-7	-
Gasolie (100 liter)	89,70	81,95	-9	112,00	69,40	75,85	-32	+9	0
Rendement staatsobligaties (%)	4,12	3,58	-13	4,66	3,11	3,26	-30	+5	-

a) de actuele ontwikkeling van de prijzen, waarbij 0: vrijwel gelijk, - of +: 1,5-5%, -- of ++: 5-10%, --- of +++: > 10% verandering; b) excl. BTW, bron: VBN.

Opbrengsten

De graanbeurzen in Nederland starten met een tarwenotering van ruim 100 euro, aanzienlijk lager dan vorig jaar (160 euro).

Op de aardappelmarkt zorgde een ruim aanbod in eerste instantie voor prijsdruk. Het gewas ontwikkelde zich prima en de termijnmarkt in Frankfurt noteerde circa 9,50 euro per ton, twee euro lager dan vorig jaar.

Door het warme en droge weer is de stemming op de aardappelmarkt inmiddels omgeslagen. De droogte leidt ertoe dat de ontwikkeling van het gewas vrijwel tot stilstand is gekomen en vroegtijdig dreigt af te rijpen. De prijzen op de termijnmarkt zijn hierdoor flink aangetrokken.

De stemming op de uienmarkt is positief. Door het kleinere areaal is het aanbod beperkt en blijven de prijzen stabiel. Op de wereldmarkt voor suiker heerst een vaste stemming. Door het beperkte aanbod liggen de prijzen op een hoog niveau.

Op de varkensmarkt zijn vraag en aanbod redelijk in evenwicht. Dit geldt eveneens voor de biggenmarkt. Wel is er een toenemende concurrentie vanuit Denemarken op de Duitse markt. De prijzen van varkens en biggen zijn de laatste weken nauwelijks veranderd. De eierprijzen laten daarentegen een licht stijgende tendens zien. Nu de vakanties naar het einde lopen heeft de retail vanwege de herbevoorrading extra vraag. De afzet van kuikenvlees loopt goed door. De contractprijzen noteren al enige tijd onveranderd.

Op de zuivelmarkt lijkt een einde te zijn gekomen aan de prijsdaling. Er tekent zich een voorzichtig herstel af. Melkpoeder werd bij de laatste veiling van Fonterra, de Nieuw-Zeelandse zuivelcoöperatie, tegen aanzienlijk hogere prijzen verhandeld. De afgelopen tijd zijn de prijzen van de meeste zuivelproducten opgelopen. Foliekaas beneden 2.300 euro per ton komt sinds kort ook in aanmerking voor een restitutie bij export. Dit zorgt voor enige ontspanning op de kaasmarkt. Op de spotmarkt loopt de prijs van melk langzaam op. De voorschotprijzen zijn niet verder gedaald en door de ingevoerde wintertoeslag ligt de uitbetalingsprijs flink hoger dan in de voorgaande maanden.

Slachtrunderen worden tegen licht dalende prijzen verhandeld. Het aanbod wordt slechts moeizaam opgenomen door de markt omdat de consumptievraag tegenvalt. De handel in nuchtere kalveren verloopt vlot. De prijzen liggen aanzienlijk boven het niveau van vorig jaar. Het aanbod is niet ruim en de markt ondervindt steun van de gunstige prijsontwikkeling op de kalfsvleesmarkt.